

ken var baaret oppe af en vis stærk Steming, og da de privat-kapitalistiske Interesser endnu ikke havde faaet Tid til at rejse sig. I en gunstig Situation blev Loven gennemført, og paa det Grundlag, som hele Tinget stillede sig paa den Gang, staa vi Socialdemokrater den Dag i Dag. Det ærede Medlem for Viborg har derfor ikke Ret til at sige, at jeg staaar paa et Særstandpunkt, at han godt kan forstaa min Fanatisme o. s. v., naar det ærede Medlem i Dag selv stiller sig paa et Standpunkt, der er kontra det, som saa godt som hele Folketinget stillede sig paa. Det ærede Medlem kan umuligt underskrive de Ord, jeg her har citeret.

Jeg beder endnu en Gang det ærede Medlem om at svare mig paa mit Spørgsmaal: Hvis det ærede Medlem faar dette Lovforslag gennemført, og vi saa næste Aar komme med Anmodning om Statsstøtte til de Kommuner, der have gennemført Mellemskoler, vil han saa være med dertil?

Ordføreren for Forslagsstillerne (Sveistrup): Det, som er Forskellen mellem det ærede Medlem (Borgbjerg) og mig, er mit Ønske om, at Forældrene kunne have Valget mellem flere Skoler, for saa vidt det er muligt. For øvrigt maa man erindre, at dette er en Lejlighedslov, bestemt til at gælde for et enkelt Aar. Naar det ærede Medlem henviser til den konfessionsløse Skole — det er jo den, han vil have —, vil jeg dertil sige, at det er jo ikke den Fællesskole, man her i Tinget har været enig om. Der vil komme store Kampe i dette Land og i dette Ting, naar Spørgsmaalet skal afgøres om, hvorledes Fællesskolen skal være med Hensyn til Religionsundervisning. Og hvem der end sejrer, vil det sikkert gaa saaledes, at den Part, der ligger under, vil være stærkt interesseret i, at der kan gives en Skoleundervisning ved Siden af den i den offentlige Skole.

Zahle: Jeg tror ikke, det er heldigt, at vi faa en Lejlighedslov angaaende dette Emne. Det viser sig, at paa det Grundlag, hvorpaa vi nu behandle denne Sag, er den ude i den rene Konfusion. Der er ikke givet den mindste Begrundelse for, hvorfor vi netop skulle forhøje Statstilskuddet fra 100,000 Kr. til 135,000 Kr., hvorfor vi ikke heller skulde sætte det op til 150,000 Kr. eller blive staaende ved 125,000 Kr. De to ærede Medlemmer, som ere private Forslagsstillere til dette Forslag, have ikke kunnet give den mindste

Smule Begrundelse for, at deres Forslag netop er affattet, som det er. Denne Sag maa, hvis den skal kunne løses paa heldig Maade, tages op af Ministeren. Andragendet har foreligget tilstrækkelig længe efter mit Skøn til, at Ministeren har kunnet tage den Sag i sin Haand. Det har han ikke gjort, men naar saa to ærede Medlemmer komme i den ellevte Time inden Rigsdagens Slutning uden at give nogen som helst Begrundelse for, at deres Forslag er affattet, som det er, og fordre det gennemført i Huj og Hast, finder jeg, at vi ere inde paa en uheldig Bane, som kun vil føre til at forvirre denne Sag yderligere. Jeg vil derfor tilraade at stemme mod det foreliggende Forslag, som er ganske umodent og ubrugeligt og forvirrende.

Borgbjerg: Det ærede Medlem for Viborg (Sveistrup) har endnu stadig ikke givet mig Svar paa mit Spørgsmaal, om han, der her kræver stærkt forøget Tilskud til den private Skole, vil være med til at bevilge Statstilskud til de Kommuner, der gennemføre Mellemskoleundervisningen. Han synes ikke at ville svare derpaa. Men i hvilken Grad afslører han saa ikke sit Klassestandpunkt! Han vil give den privat-kapitalistiske Skole Støtte, men han vil ikke give Svar paa, om han vil have Folkeskolen udviklet.

Det ærede Medlem taler om, at den konfessionsløse Skole vil blive et stort Stridsspørgsmaal. Det vil bero paa, hvilken Grad af Aandsfrihed der findes i det danske Folk til den Tid. Hvis det danske Folks store Flertal, hvad jeg haaber, vil hylde Aandsfriheden, vil det blive meget let ligesom i mange andre konfessionsløse Lande. I Amerika har man f. Eks. gennemført den konfessionsløse Skole. Men hvis et klerikalt Aandstyranis Tvangstanker paa det aandelige Omraade gøre sig gældende, hvis man partout vil tvinge alle Folkets Børn ind i en bestemt konfessionel Retning og have dem i den fælles Skole, vil der naturligvis kunne blive stor Strid. Jeg synes, at om den Ting, at Skolen er konfessionsløs, og at Religionen overlades til Hjemmene, til Forældrene og til Menigheden, skulde der ikke mellem aandsfri Mennesker kunne blive stor Strid. Grundtvig tog allerede i 1848 Ordet for den konfessionsløse Skole, og det skulde da være mærkeligt, om man i Aaret 1907 eller 1908 skulde føre en hidsig Kamp herom, naar man selv fra en saa ivrig kirkelig Side har ønsket den konfessionsløse Skole ind-